

Jaarverslag 2023

Statutaire naam: Landelijke vereniging Mentorschap Netwerk Nederland
Gevestigd te Utrecht, KvK nr.: 51690357

Mentorschap Nederland Koningin Wilhelminalaan 3
3527 LA Utrecht www.mentorschap.nl info@mentorschap.nl

Utrecht, maart 2024

Voorwoord

Mentorschap Nederland (MN) is de maatschappelijke branchevereniging van elf regionale stichtingen mentorschap. Zij voeren mentorschappen uit met de inzet van vrijwilligers. Onze missie is dat iedereen die door ziekte of beperking wilsonbekwaam is dan wel wordt, goede ondersteuning en vertegenwoordiging krijgt. Passend bij iemands gewoonten, waarden en wensen. Het is onze visie dat het recht op zelfbeschikking een groot goed is.

De activiteiten van MN zijn in 2023 gefinancierd met een instellingssubsidie van het ministerie van VWS, contributie van de regionale stichtingen Mentorschap en een enkele gift. Met de instellingssubsidie vervullen we onze landelijke kennis- en steunfunctie. Dit jaarverslag bevat de in 2023 uitgevoerde activiteiten. De jaarrekening kunt u bij ons opvragen.

We kijken terug op een jaar waarin veel tot stand is gekomen, zoals kennis- en uitwisselingsessies voor coördinatoren, een landelijke scholingsdag en de campagnemaand van de mentor in oktober. De websites www.mentorschap.nl en www.goedvertegenwoordigd.nl zijn goed bezocht en onderhouden, de radiospot om nieuwe vrijwilligers te werven is weer met succes uitgezonden en de ontwikkelde campagneposters vonden grif aftrek. Daarnaast was er een directeurswissel: Xandra Leuverink nam afscheid in mei en is opgevolgd door Laura Seegers per 1 juni 2023.

In 2023 waren bij de regionale stichtingen mentorschap 2.417 mentoren actief voor 3.272 cliënten. MN blijft aandacht houden voor meer zichtbaarheid van de wettelijke beschermingsmaatregel mentorschap. Hoe bekender het is, hoe meer mensen ervan gebruik kunnen maken. Heel belangrijk in een tijd waarin goede zorg schaars is. MN bedankt de mentoren voor hun fantastische inzet: zij verdienen het applaus! Dankzij hen kunnen gementoreerden zoveel mogelijk de regie over het eigen leven houden, door ze te helpen bij het nemen van de juiste beslissingen.

Het bestuur van MN bedankt de besturen en coördinatoren van de regionale stichtingen mentorschap voor de samenwerking bij het realiseren van onze doelen. Door samen optrekken, versterken we het collectief en delen we kennis. De medewerkers en vrijwilligers van het verenigingsbureau waren ook in 2023 de spil in de belangenbehartiging, voorlichting en kwaliteitsverbetering. Het bestuur spreekt haar waardering uit voor hun inzet.

Bart van der Neut, voorzitter
Laura Seegers, directeur

Inhoud

1. Inleiding

2. Activiteiten en resultaten in 2023

- 2.1 Kennisdeling en bevorderen en borgen van kwaliteit
- 2.2 Landelijke voorlichting en PR
- 2.3 Ondersteuning besturing en bedrijfsvoering van de Regionale Stichtingen
Mentorschap en zorg voor landelijke dekking
- 2.4 Landelijke vertegenwoordiging en belangenbehartiging

3. Organisatie in 2023

Bijlagen

- 1. Samenstelling bestuur en verenigingsbureau, ondersteuningsgroep, Commissie van Toezicht op Kwaliteit en Landelijke klachtencommissie
- 2. Regionale Stichtingen Mentorschap aangesloten bij Mentorschap Nederland

1. Inleiding

Mentorschap is de wettelijke vertegenwoordiging van meerderjarigen die, als gevolg van hun geestelijke en of lichamelijke toestand, tijdelijk of duurzaam niet of onvoldoende in staat zijn hun belangen van niet vermogensrechtelijke aard zelf behoorlijk waar te nemen. De kantonrechter kan met een wettelijke beschermingsmaatregel de meerderjarige een mentor toewijzen. De mentor heeft als taak om de cliënt met raad bij te staan en de bevoegdheid om in overleg over verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding de cliënt te vertegenwoordigen.

Meestal neemt een familielid of een bekende van de cliënt de vertegenwoordiging op zich. Als geen familielid of bekende aanwezig is, kan een regionale stichting mentorschap door de rechter worden benoemd en een mentor mandateren. De regionale stichting werft, selecteert, schoolt en begeleidt vrijwilligers die het mentorschap uitoefenen.

Verspreid over Nederland zijn er elf regionale stichtingen mentorschap.

Mentorschap Nederland is de vereniging van de regionale stichtingen mentorschap en heeft zes kernfuncties:

1. Belangenbehartiger van de Regionale Stichtingen Mentorschap;
2. Belangenbehartiger van het mentorschap uitgevoerd door vrijwilligers;
3. Stimuleren van aantal vrijwilligers dat met mandaat van een regionale stichting het mentorschap uitvoert;
4. Kennisdeling en bevorderen van doorontwikkeling kwaliteit;
5. Landelijke kennisfunctie;
6. Steunfunctie voor de regionale stichtingen.

In dit jaarverslag zijn de activiteiten en behaalde resultaten van 2023 opgenomen. Ook is opgenomen hoe de bestuurlijke- en bureauorganisatie was vormgegeven.

2. Activiteiten en resultaten in 2023

2.1 Kennisdeling, bevorderen en borgen van kwaliteit

Mentorschap Nederland faciliteert als vereniging landelijke kennisdeling. Om het collectief te versterken werken de regionale stichtingen onderling aan het bevorderen en borgen van de kwaliteit. Activiteiten van Mentorschap Nederland zijn gericht op het organiseren en faciliteren van uitwisseling tussen besturen en coördinatoren van de stichtingen mentorschap onderling, en met derden (o.a. rechtspraak, overheden, koepel- en brancheorganisaties van zorgvragers en aanbieders, professionele bewindvoerders en beroepsmentoren). We ontwikkelen en actualiseren landelijke richtlijnen en handreikingen en modellen. Ook ondersteunen we de Landelijke Klachtencommissie Mentoren (LKM).

Document Management Systeem

Alle informatie, documentatie, formulieren en handleidingen die Mentorschap Nederland verzamelt of zelf ontwikkelt, worden beschikbaar gesteld aan de medewerkers van de stichtingen via het Document Management Systeem (DMS), dat gekoppeld is aan Het Dossier (zie hoofdstuk 2.3).

Het DMS is verdeeld in drie onderdelen met informatie voor mentoren, coördinatoren en regio-ondersteuners. Mentoren vinden er bijvoorbeeld de handleiding voor Het Dossier, informatie over de klachtenprocedure, het privacyreglement, het Profiel van de mentor en de Reader Mentorschap (zie verderop in dit hoofdstuk). Coördinatoren vinden er bijvoorbeeld modeldocumenten en -procedures rond aanvraag, benoeming en beëindiging van mentorschappen door de rechtbank, de Toolkit Scholing van mentoren en de PR Toolkit met formats en tips voor het ontwikkelen van regionale communicatieactiviteiten.

Regio Vertegenwoordigers Overleg (RVO)

Eén keer per kwartaal is er een overleg met vertegenwoordigers van de coördinatoren van de regionale stichtingen. Hier bespreken we inhoudelijke onderwerpen, wisselen we ervaringen uit en delen we informatie. Onderwerpen die centraal stonden waren: het auditbeleid, de vernieuwing van het registratiesysteem, publieksvoorlichting en het werven van mentoren.

Scholingsdag, Toolkit Scholing mentoren

Op dinsdag 6 juni vond de landelijke scholingsdag voor coördinatoren en regio-ondersteuners plaats. De belangrijkste doelstelling van deze dag is het uitwisselen van ervaringen. Het thema was 'Blended leren – hoe kun je mentoren effectief scholen voor hun werk?' De resultaten zijn ondergebracht in een nieuwe Toolkit Scholing mentoren, beschikbaar voor alle coördinatoren van regionale stichtingen mentorschap.

E-learning Basistraining Mentorschap

Sinds eind 2022 kunnen de stichtingen nieuwe mentoren aanmelden bij de landelijke e-learning, als onderdeel van de Basistraining Mentorschap. De e-learning bestaat uit vier methodische modules: Hoe wij werken, Wet- en regelgeving, Omgaan met zorgaanbieders, Ethiek. Deze worden aangevuld met vier informatieve modules over verschillende typen

aandoeningen (dementie, verstandelijke beperkingen, ernstige psychische aandoeningen, niet-aangeboren hersenletsel) en hoe je als mentor kunt omgaan met mensen die met deze aandoeningen te maken hebben.

In de loop van het jaar besloten steeds meer regionale stichtingen om daadwerkelijk (nieuwe) mentoren aan te melden voor de e-learning. Sinds november 2023 maken alle regionale stichtingen er gebruik van. Het aantal actieve deelnemers (ingelogd in 2023) bedroeg 480. Het is de bedoeling dat de e-learning in de toekomst ook de functie krijgt van opfrustraining en naslagwerk: alle actieve mentoren zouden er dan toegang toe moeten krijgen.

Vernieuwing Reader Mentorschap

Al jaren is de Reader Mentorschap hét document waar mentoren alle informatie kunnen vinden over het mentorschap, hoe je te werk gaat, welke grenzen je daarbij in acht neemt, hoe je je opstelt tegenover je cliënt en diens familie en hulpverleners, enzovoorts. Deze Reader is in 2023 ingrijpend geactualiseerd, aangevuld, waar nodig herschreven in beter te begrijpen taal (de vorige versies hadden soms een nogal juridische insteek) en aantrekkelijk opgemaakt in de huisstijl van Mentorschap Nederland. De vernieuwde Reader Mentorschap is beschikbaar voor alle mentoren en andere belangstellenden via het Document Management Systeem (DMS), via de e-learning Basistraining Mentorschap en op de website www.mentorschap.nl.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Gericht op gegevensbescherming bij de regionale stichtingen mentorschap die zijn aangesloten bij de landelijke vereniging Mentorschap Nederland zijn in 2023 de onderstaande activiteiten uitgevoerd. We werken hiervoor samen met privacy officer Marion van der Zwaan van Cygnet Advies.

Informatie & Advies

- Bestuurlijk overleg.
- Advisering risico's en maatregelen.
- Casuïstiek.
- Vragen van mentoren en betrokkenen.

Datalekken

- 13 incidenten (datalekken).
- Meest voorkomende type incident: verkeerd geadresseerde (digitale) post.
- Geen meldingen bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Rechten van betrokkenen

- Eén verzoek op grond van art. 12-23 AVG.

Scholing en bewustzijn

- Fysieke en digitale scholingen voor mentoren en medewerkers van de regionale stichtingen mentorschap West-Brabant, Rotterdam, Noordwest en Midden Nederland, en Limburg.

Onafhankelijke audit en Commissie Kwaliteit

Mentorschap Nederland heeft normen verbonden aan het lidmaatschap. Wij streven continu naar het vasthouden van de kwaliteit die de stichtingen en mentoren hun cliënten bieden en zoeken verbetering waar dat mogelijk is. De Commissie Kwaliteit ondersteunt het landelijk bureau bij het bewaken en bevorderen van de kwaliteit. Daarmee wordt de kwaliteit geborgd.

Er vindt jaarlijks een audit plaats bij alle stichtingen, door een onafhankelijke door de kantonrechter benoemde deskundige. Deze houdt toezicht en rapporteert jaarlijks aan het LKB over het voldoen van de regionale stichting aan de wettelijke eisen uit het Besluit Kwaliteitseisen Curatoren, Beschermingsbewindvoerders en Mentoren.

Mentorschap Nederland steunt de regionale stichtingen bij het voorbereiden van de audit, door het opstellen en onderhouden van een raamovereenkomst met het auditbureau. Alle leden hebben in 2023 aan de eisen van het LKB voldaan.

Vanuit het verenigingsbureau zijn contacten onderhouden met de Commissie Kwaliteit en de auditor, zowel ter signalering van aandachtspunten voor kwaliteitsbeleid als ook voor afstemming met het Landelijk Kwaliteitsbureau (LKB).

Voor het uitvoeren van de audits heeft de kantonrechter 8 december 2022 een nieuwe deskundige benoemd voor een periode van een jaar met de intentie tot verlenging: Marco Anceaux van Thuris. Mentorschap Nederland is blij met deze samenwerking.

Landelijke Klachtencommissie Mentoren

De regionale stichtingen Mentorschap hebben elk een klachtencontactpersoon, die onafhankelijk van de stichtingen bemiddelt bij klachten. Als dit niet tot een acceptabele oplossing van de klacht leidt, kunnen klachten worden voorgelegd aan de Landelijke Klachtencommissie Mentoren (LKcM).

Ook cliënten van beroepsmentoren kunnen hun klachten richten aan deze commissie. De klachtencommissie is een samenwerking van Mentorschap Nederland en de Nederlandse Beroepsvereniging van Professionele Mentoren (NBPM) en bestaat uit leden die door de besturen van beide organisaties worden voorgedragen

De klachtencontactpersonen van de stichtingen zijn in 2023 zeven keer benaderd. De meeste vragen/problemen zijn opgelost door informatieverstrekking of een informele bemiddeling.

De landelijke commissie heeft in het verslagjaar 2023 vijf klachten ontvangen. Daarvan hadden er vier betrekking op een beroepsmentor aangesloten bij de NBPM. Drie klachten hebben geleid tot een hoorzitting. Eén dossier werd gesloten in verband met het uitblijven van een reactie van klager op verzoek van de LKcM om aanvullende informatie. Een klacht gericht tegen een stichting Mentorschap werd ingetrokken na interventie van het bestuur van de stichting. Ook dit jaar betrof het merendeel van de klachten de onvrede van familie over het functioneren van de mentor dan wel de communicatie met de mentor.

In het najaar heeft een evaluatie plaatsgevonden van de klachtencommissie met de besturen van Mentorschap Nederland en NPBM.

2.2 Landelijke voorlichting en PR

Mentorschap Nederland heeft een landelijke kennisfunctie gericht op mentorschap en vertegenwoordiging. Wij beheren de websites www.mentorschap.nl en www.goedvertegenwoordigd.nl. Diverse publieksgroepen kunnen per telefoon of per mail vragen aan ons stellen. De voorlichting richt zich in de eerste plaats op mensen die beperkingen krijgen in het voeren van eigen regie (of met vrees hiervoor) en mensen in de schil het dichtst om hen heen: familieleden, huisartsen, vrienden. Daarnaast richt de voorlichting zich op gemeenten (afdelingen Zorg en welzijn/Wmo), professionals in zorginstellingen, onafhankelijk cliëntondersteuners, ouderenadviseurs, wijkteams en functionarissen en kantonrechters binnen de rechtspraak.

In het kader van onze landelijke kennisfunctie ontwikkelen we voorlichtingsmateriaal en presentaties voor bijeenkomsten. Dit doen we natuurlijk in samenwerking met de regionale stichtingen mentorschap. PR zetten we in om de werving van mentoren te bevorderen. De grootste landelijke inzet vindt plaats in oktober, de 'Maand van de Mentor'.

Website www.mentorschap.nl

De website www.mentorschap.nl geeft informatie over mentorschap en onze organisatie. Voor mensen die een mentor nodig hebben of mentor willen worden, bevat de website praktische informatie en wijst de weg naar de regionale stichtingen. De informatie over wet- en regelgeving houden we actueel en we plaatsen nieuwsberichten. De website heeft in 2023 een opknopbeurt gehad, waarbij de indeling is vereenvoudigd, de informatie is geactualiseerd en er nieuwe illustraties zijn toegevoegd, waarbij vooral het 'menselijk gezicht' van mentorschap wordt benadrukt.

De site trok in 2023 circa 35.000 unieke bezoekers, van wie ongeveer 7.300 in de Maand van de Mentor (oktober). Dat betekent dat de site in een doorsnee maand ruim 2.500 bezoekers trok, met een extra bezoekersaantal van ruim 4.800 in de Maand van de Mentor. Net als voorgaande jaren blijkt de Maand van de Mentor wat aantallen bezoekers aan de website betreft een zeer succesvolle maand.

Goed Vertegenwoordigd

De website www.goedvertegenwoordigd.nl is dé wegwijzer voor het regelen en uitvoeren van goede vertegenwoordiging door familie en naasten van een persoon die de regie zelf niet (meer) kan voeren, zowel met betrekking tot zorg als in verband met beheer van zaken en geld. Goed Vertegenwoordigd is een samenwerkingsproject van Mentorschap Nederland met Horus, de branchevereniging van professionele wettelijk vertegenwoordigers. De website geeft bezoekers de mogelijkheid vragen en problemen voor te leggen via het mailadres info@goedvertegenwoordigd.nl. De (ervarings)deskundige redactieleden van de site zijn op basis van vrijwillige inzet beschikbaar voor beantwoording van de vragen. Het landelijk bureau van MN ondersteunt de redactie van de website en beantwoordt de binnenkomende vragen.

In 2023 ontving Goed Vertegenwoordigd 379 mails van 307 unieke vragenstellers. De meeste vragen (134) waren afkomstig van familieleden van degene over wie de vraag ging, op afstand gevolgd door vragen van betrokkenen zelf (43), professionele ondersteuners (37) en professionele zorgverleners (28). Ook een aantal professionele mentoren (19) en bewindvoerders (4) wisten Goed Vertegenwoordigd te vinden.

De vragen gingen vooral over mentorschap (76), bewindvoering (65), de combinatie mentorschap en bewindvoering (45), vertegenwoordiging in het algemeen (49) en curatele (29). Maar er kwamen ook vragen binnen over de rol van de eerste contactpersoon (24), volmacht (22) en het levenstestament (12). Veertien meldingen gingen over mogelijk misbruik door de vertegenwoordiger van diens positie tegenover de vertegenwoordigde.

De meeste vragen zijn afgehandeld met een enkele mail met een duidelijk antwoord. In een aantal gevallen is verdere verduidelijking nodig, zodat er wat meer mails gewisseld werden. In een enkel geval verwijst Goed Vertegenwoordigd door naar bijvoorbeeld een cliëntondersteuner.

In 2023 trok de website Goed Vertegenwoordigd ruim 73.000 unieke bezoekers.

Maand van de Mentor 2023

Oktober is jaarlijks de Maand van de Mentor, onze campagnemaand. Landelijk bereikten we de volgende resultaten:

- We zonden afwisselend twee radiospots uit; een opname van een mannelijke mentor en van een vrouwelijke cliënt. Deze spots zijn uitgezonden op NPO Radio 2, 4 en 5. Gemiddeld ruim drie keer per dag per zender.
- Dit jaar hebben we voor het eerst een banner op de NPO Nieuwssite geplaatst. Deze werd 500.000 maal getoond. Dit genereerde veel extra traffic naar onze website.
- Via de landelijke website ontvingen we 69 aanmeldingen van geïnteresseerden in het mentorschap. Deze zijn doorgestuurd aan de betreffende stichtingen.

De regionale stichtingen mentorschap voerden in en rond oktober diverse activiteiten uit om de huidige mentoren te binden (in het zonnetje te zetten) én nieuwe mentoren te werven.

Landelijke promotie

We hebben mentorschap door vrijwilligers op diverse plekken gepromoot met een stand:

- Het Verenso congres in juni, in Den Bosch
- Driemaal een dag met een stand én een workshop op de V&V festivaldagen georganiseerd door Hart voor Zorg.
- Een vermelding op de website van Zorgkaart Nederland
- Ster met twee reclamespots in de Maand van de Mentor
- Een banner op de nieuwssite van NPO in de Maand van de Mentor

Lichte daling/stijging van het aantal cliënten en mentoren

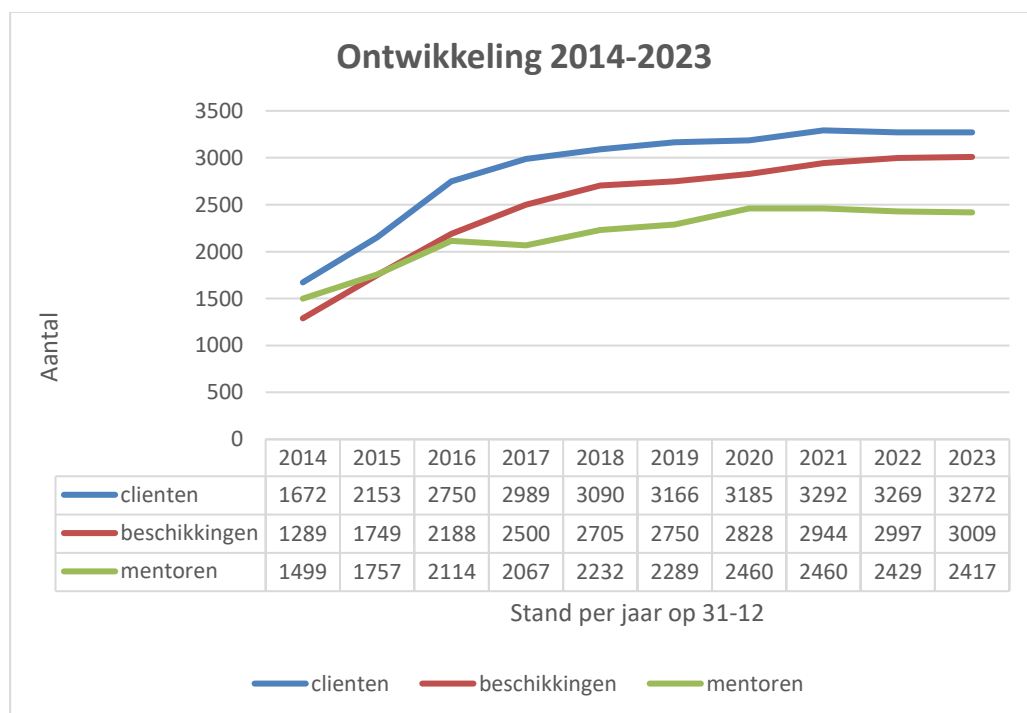
Het aantal cliënten, voor wie het mentorschap wordt uitgeoefend, bleef nagenoeg gelijk: van 3.269 eind 2022 naar 3.272 eind 2023. Het aantal vrijwillige mentoren daalde heel licht: van 2.429 eind 2022 naar 2.417 eind 2023

	Eind 2021	Eind 2022	Eind 2023
Aantal ingeschreven mentoren	2.460	2.429	2.417
Aantal cliënten met mentor benoemd (met een beschikking)	3.292	3.269	3.272
Aantal koppelingen rond, maar aanvraag bij de rechtbank loopt nog	93	81	69
Aantal cliënten wachtend	194	126	162

De verdeling van cliënten naar doelgroep is als volgt:

	Eind 2021	Eind 2022	Eind 2023
Psychogeriatric	17%	15%	13%
Verstandelijke beperking	54%	55%	54%
Ernstige psychiatrische aandoening	12%	12%	12%
Overig (bijvoorbeeld niet-aangeboren hersenletsel)	9%	10%	10%
Niet (of nog niet) gespecificeerd	8%	8%	11%
Totaal	100%	100%	100%

2.3 Ondersteuning besturing en bedrijfsvoering Regionale Stichtingen Mentorschap en zorg voor landelijke dekking

Mentorschap Nederland organiseert tussen de regionale stichtingen uitwisseling over aspecten van besturing en bedrijfsvoering. Naast kwaliteit gaat het om het inrichten van een efficiënte organisatie en financiële continuïteit. Uitgangspunt hierbij is landelijke dekking van regionale stichtingen die het mentorschap aan goed opgeleide vrijwilligers mandateren.

Monitoring ontwikkeling caseload en kosteneffectiviteit

Door de achterliggende coronajaren is het netwerk van penningmeesters van de regionale stichtingen minder actief geweest. MN heeft ingezet op het versterken van het netwerk, blijft de continuïteit bewaken en bespreekt knelpunten en verbeterpunten. Indien noodzakelijk worden gezamenlijke acties ondernomen.

Ondersteuning gebruik registratieprogramma 'Mentorschap Dossier'

Alle elf regionale stichtingen gebruiken het online registratieprogramma 'Mentorschap Dossier'. Mentorschap Nederland is namens de leden overkoepelend licentienemer. Het verenigingsbureau is verantwoordelijk voor het functioneel beheer en de gebruikerssupport. Voor het functioneel beheer heeft MN een overeenkomst gesloten met een vrijwilliger.

Maandelijks leveren de stichtingen vanuit het registratieprogramma de gegevens voor de kengetallen geautomatiseerd aan. Hieruit stelt de functioneel beheerder overzichten samen, zodat een actueel beeld beschikbaar is van het aantal mentoren, cliënten, beschikkingen, VOG's (verklaringen omtrent gedrag) en PVO (passende vooropleidingen).

De volgende activiteiten zijn in 2023 uitgevoerd:

- Op verzoek nieuwe wachtwoorden verstrekken voor bestaande mailadressen;
- Op verzoek nieuwe mailadressen aanmaken met bijbehorende wachtwoorden. Hierna kan de nieuwe mentor/gebruiker in Mentorschap Dossier worden aangemaakt.
- Ondersteuning bij problemen met het installeren van een nieuwe e-mailadres;
- Monitoren aantal beschikbare uit te geven mailadressen;
- Faciliteren regionale stichtingen bij controleren en actualiseren mailbestanden;
- In de back end de bestanden bijwerken voor het Dossier Mentorschap, documenten van Mentorschap Nederland en documenten van de regionale stichtingen en voor nieuwe mentoren;
- Afhandelen foutmeldingen die worden doorgezet door de regionale stichtingen;
- Ondersteunen nieuwe medewerkers van de regionale stichtingen.

Verkenning informatie- en registratievoorziening

In 2023 is de verkenning afgerond met betrekking tot het ontwikkelen van een lange termijn visie voor de informatievoorziening van de regionale stichtingen mentorschap en het huidige systeem. De verkenning is uitgevoerd en gecoördineerd door Mentorschap Nederland, met ondersteuning van een deskundige projectleider van de Sesam Academie en medewerkers van de regionale stichtingen mentorschap.

Begin 2023 zijn de resultaten voor gelegd aan de algemene ledenvergadering (ALV). Het

blijkt complex een systeem te vinden wat voldoet aan de verwachtingen van alle stichtingen en om dit proces goed in te richten. Eind 2023 heeft de ALV (op basis van de verkenning en verder verdiepend onderzoek naar de mogelijkheden van een nieuw systeem) het besluit genomen om met een ander informatie- en registratiesysteem te gaan werken. De overstap naar een nieuw systeem zal worden gecoördineerd door Mentorschap Nederland, met ondersteuning vanuit de stichtingen, de projectleider en een Stuurgroep. Die Stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van het bestuur van Mentorschap Nederland en van de besturen van een aantal stichtingen. Het streven is om in 2024 te starten met een pilot voor de overstap van de eerste twee stichtingen en daarna de overstap van de andere stichtingen gefaseerd te laten plaatsvinden.

Indexering kostenvergoeding mentoren

Het ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V) heeft in 2022 besloten de voor 2023 vastgestelde indexering van 0,66% van de beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren niet toe te kennen. In 2023 is de indexering voor 2024 bekendgemaakt, waarna er vanuit de CBM branche intensief contact is geweest met J&V over de hoogte van de indexering en de noodzaak van een verdergaande verhoging om de kwaliteit van het werk te kunnen waarborgen. Ook MN heeft zich ingezet voor verhoging van de indexering en heeft daarover een gesprek gevoerd met J&V. Mede op basis hiervan besloot het ministerie om de gemiste indexering van 2022 nu alsnog toe te kennen, waar de bedragen met 5,9455% worden verhoogd per 1 januari 2024. Verdere gesprekken over de noodzaak van passende indexering en financiering van het Mentorschap zullen in 2024 worden voortgezet.

2.4 Landelijke vertegenwoordiging en belangenbehartiging

De landelijke vertegenwoordiging en belangenbehartiging is gericht op het verbeteren van (voorwaarden voor) goede vertegenwoordiging van mensen die wilsonbekwaam zijn of worden.

Gewaarborgde hulp (PGB) en mentorschap

De ervaren knelpunten op het gebied van (wettelijke) vertegenwoordiging in combinatie met een persoonsgebonden budget (pgb), zijn nog steeds actueel.

De problemen doen zich voor in de situatie waarbij voor één budgethouder een bewindvoerder, een mentor en een gewaarborgde hulp (GH) aangewezen zijn om de belangen van die budgethouder te behartigen. Er zijn signalen dat deze drie rollen naast elkaar niet werken. Zo kan het zijn dat de professionele mentor en bewindvoerder verantwoordelijk en aansprakelijk zijn en dat de GH het aanspreek- en communicatiepunt is voor het zorgkantoor. Het zorgkantoor wil in dat geval geen informatie delen met de mentor en de bewindvoerder. VWS werkt aan een voorstel voor een vervolgtrajact. Binnen Mentorschap Nederland is de huidige advieslijn aan individuele mentoren om zich niet te laten registreren als Gewaarborgde Hulp.

Door de wisseling van directie en langdurige afwezigheid van de beleidsmedewerker kwaliteit in 2022 en 2023 is hier in 2023 door het bureau geen bijzondere aandacht voor geweest. Er is door het bestuur van Mentorschap Nederland deelgenomen aan een werkgroep onder leiding van de Expertgroep CBM, om zo goed mogelijk geïnformeerd te blijven over de ontwikkelingen en veranderingen die er aankomen voor het beheer van het

PGB. In deze werkgroep is samen met andere brancheorganisaties en betrokkenen een overzicht "Best Practices PGB" verzameld. De werkgroep is eind 2023 beëindigd. In het bestuur van Mentorschap Nederland is afgesproken dit thema binnen de vereniging te bespreken.

Expertgroep CBM van LOVCK en Landelijk Kwaliteitsbureau

Mentorschap Nederland overlegt twee keer per jaar samen met de collega brancheorganisaties in het CBM-veld met de expertgroep van Kantonrechters en het Landelijke Kwaliteitsbureau (LKB). De besluiten Kwaliteit en Beloning zijn hierbij twee centrale thema's.

Het toetsingssysteem van het LKB dat zich richt op de opleidingseis en het kwaliteitssysteem dat MN met de regionale stichtingen heeft vormgegeven, sluiten niet optimaal op elkaar aan. De rechters hebben de wettelijke opleidingseis uitgewerkt in zo objectief mogelijk criteria. De regionale stichtingen maken - op basis van de kwaliteitsafspraken verbonden aan het lidmaatschap van MN - bij de scholing en begeleiding van vrijwillige mentoren geen onderscheid tussen mentoren met en zonder passende vooropleiding. De Kantonrechter benoemt de regionale stichting mentorschap als organisatie in de beschikking. Gezien deze benoeming zou het logisch zijn om de stichting te auditen op inhoudelijk kwaliteitsbeleid met betrekking tot opleidingseisen, scholing en begeleiding van vrijwillige mentoren. Mentorschap Nederland wil voorkomen dat het mentorschap minder aantrekkelijk wordt voor vrijwilligers, als niet ook de levens- en werkervaring meetelt en gewaardeerd wordt. Ook in 2023 was dit thema onderdeel van de belangenbehartiging. Dit blijft een actueel onderwerp.

NBPM en Horus

Met zowel de Nederlandse Beroepsvereniging voor Professionele Mentoren (NBPM) en Horus (Branchevereniging voor professionele bewindvoerders, mentoren, curatoren en inkomensbeheerders) is contact onderhouden over verschillende gemeenschappelijke onderwerpen. Er is onder andere een gezamenlijke reactie afgestemd naar de Expertgroep CBM, over de Aanpassingen Aanbevelingen Mentorschap.

Samen met Horus heeft MN een informatiepagina over mentorschap laten maken op de website Steffie.nl. Er was al een pagina over bewindvoering en de extra informatie over mentorschap is een belangrijke aanvulling voor de doelgroep van Steffie: daar zijn eenvoudige websites vindbaar over ingewikkelde onderwerpen.

Met NBPM vond regelmatig contact plaats over de samenwerking in de Landelijke Klachtencommissie Mentoren. NBPM heeft eind 2023 aan MN laten weten dat zij in 2024 zullen fuseren met Horus. Dit betekent dat de samenwerking in de klachtencommissie in 2024 zal eindigen. Het is in 2023 nog niet duidelijk wanneer in 2024 de fusie een feit zal zijn. MN en NBPM hebben in 2023 zoveel mogelijk geanticipeerd op de ontwikkelingen en zullen dit in 2024 verder afstemmen.

Andere ontwikkelingen

Naast de gesprekken die er zijn geweest met het ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V) over de verhoging van de indexering van de vergoeding voor mentorschap, is Mentorschap Nederland ook met de ministeries van J&V en VWS in gesprek over de financiering van Mentorschap in het algemeen en de noodzaak voor stabiele financiering van zowel de vereniging als de stichtingen in het bijzonder. In 2024 worden deze gesprekken voortgezet.

3. Organisatie in 2023

3.1 Bestuur, ondersteuningsgroep en ALV

Bestuur

Het bestuur van Mentorschap Nederland bepaalt het beleid van de vereniging en legt hierover verantwoording af aan de algemene ledenvergadering (ALV).

Het bestuur van Mentorschap Nederland bestaat uit een externe voorzitter en vier leden. Drie leden zijn betrokken bij een Regionale Stichting Mentorschap en een is benoemd op grond van specifieke expertise.

Ondersteuningsgroep

Het bestuur en het verenigingsbureau van Mentorschap Nederland kunnen een beroep doen op een externe ondersteuningsgroep van deskundigen. De deskundigen zijn specialisten op het gebied van mentorschap en denken strategisch met ons mee.

Algemene ledenvergadering

Op 19 april en 11 oktober vonden de reguliere algemene ledenvergaderingen plaats. Op 18 januari is een extra vergadering georganiseerd om het advies verkenning registratiesysteem te bespreken. In april stelde de algemene vergadering het jaarverslag en de jaarrekening 2022 vast. Daarnaast is Bart van der Neut benoemd als voorzitter en is Lydia Hogeling herbenoemd als bestuurslid.

In oktober zijn het Activiteitenplan 2024 en de daarbij horende begroting vastgesteld. Daarnaast is besloten een Meerjarenbeleidsplan op te stellen voor de periode 2025-2028 (zie hoofdstuk 3.3) en heeft de ALV besloten van een ander IT-systeem gebruik te gaan maken voor de registratie van het werk van de mentoren.

3.2 Verenigingsbureau

De vereniging Mentorschap Nederland werkt met een klein professioneel bureau waarin ook vrijwilligers meewerken. Het bureau voert het beleid van de vereniging uit, pakt projecten op, is strategisch adviseur van het bestuur en is dienstverlenend richting de aangesloten organisaties. Naast de verenigingsstaken heeft het verenigingsbureau een publieke voorlichtingsfunctie met betrekking tot wettelijke vertegenwoordiging in het algemeen en mentorschap in het bijzonder.

In 2023 is afscheid genomen van directeur Xandra Leuverink en beleidsadviseur Liesbeth Arends. Er is een nieuwe directeur aangesteld: Laura Seegers. De vacature beleidsadviseur is (nog) niet ingevuld, in afwachting van de uitkomsten van de gesprekken over herijking van de vereniging (zie hoofdstuk 3.3). Die kunnen immers gevolgen hebben voor de invulling van de taken van het landelijk bureau. Om te voorkomen dat er werk zou blijven liggen dat in het belang van de stichtingen, de mentoren en hun cliënten wel gedaan moet worden, is gebruik gemaakt van de diensten van een zelfstandig communicatiedeskundige.

3.3 Meerjarenbeleidsplan, herijking van de vereniging

Het vorige Meerjarenbeleidsplan van de vereniging Mentorschap Nederland liep van 2019 tot 2023. Begin 2023 is het bestuur gestart met oriënterende gesprekken over een Meerjarenbeleidsplan voor de periode 2024-2027. Al snel bleek dat er eerst een aantal onderliggende vragen beantwoord dienden te worden, voordat zo'n meerjarenplan geschreven zou kunnen worden. Daarom is in de loop van 2023 een proces gestart met als werktitel 'Herijking van de vereniging'.

Dit proces is gestart met een online survey onder de bestuursleden en medewerkers van de aangesloten organisaties, een online bijeenkomst om de uitkomsten hiervan toe te lichten en het samenstellen van een discussienota. In die nota worden niet alleen de uitdagingen benoemd van mentorschap door vrijwilligers (welke maatschappelijke ontwikkelingen zien we en hoe treden we die tegemoet), er worden ook heldere keuzes in aangegeven over de samenwerking tussen de stichtingen en de vereniging (wat doen we op landelijk niveau, wat doen we op regionaal niveau en hoe verbinden we die twee niveaus, om in gezamenlijkheid zo effectief mogelijk te kunnen optreden).

De discussie over de te maken keuzes heeft meer tijd gevraagd dan vooraf voorzien, waardoor er voor de ALV van oktober 2023 nog geen duidelijkheid was over een concreet MJB 2024-2027. In november zijn daarom aan de (medewerkers van de) aangesloten organisaties concrete keuzes voorgelegd, om te peilen voor welke van die keuzes draagvlak zou kunnen bestaan. Dit traject wordt voortgezet in 2024, met een landelijke bijeenkomst in februari, principebesluiten in het bestuur in maart en een definitief MJB 2025-2028 dat in de ALV van april 2024 ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Bijlage 1: Samenstelling bestuur en verenigingsbureau, ondersteuningsgroep, Commissie van Toezicht op Kwaliteit en Landelijke Klachtencommissie Mentoren, per 31 december 2023

Bestuur

Naam	Rol
Bart van der Neut	Voorzitter
Michiel de Ruiter	Penningmeester
Lydia Hogeling	Lid
Marlies Oggel	Lid
Afke Middelkoop	Lid

Verenigingsbureau

Naam	Functie
Laura Seegers	Directeur
Diana Dijkstra	Medewerker bureau
Lex van Wijk	Bureau-ondersteuner (vrijwillige inzet)
Marion van der Zwaan	Privacy Officer
Kees Dijkman	Adviseur communicatie a.i. (extern)
Ries van Otterloo	Functioneel beheer Het Dossier (vrijwillige inzet)

Verenigingsbureau, vertrokken in 2023

Liesbeth Arends	Beleidsadviseur professionalisering en kwaliteit tot september 2023.
Xandra Leuverink	Directeur tot mei 2023.

Deskundige ondersteuning

Naam	Achtergrond
Jan Martens	Mentor, voormalig beleidsadviseur Platform VG.
Kees Blankman	Bijzonder hoogleraar juridische bescherming van ouderen en meerderjarigen met beperkingen aan de Vrije Universiteit en tevens plaatsvervangend rechter.
Kees Theeuwes	Voormalig adviseur RvB Zorggroep Thebe, oud voorzitter Mentorschap Nederland.
Sjaak Jansen	Onder andere werkzaam geweest bij het ministerie van Justitie en Veiligheid. Gespecialiseerd in gezondheidsrecht en familierecht.
Mia Schrik-van Bodegom	Onder andere voorlichter voor de stichting Alzheimer Nederland.
Paul Francissen	Onder andere werkzaam geweest bij ministerie van VWS, op het terrein van patiëntenrechten.
Marja Veltman	Onder andere eigenaar Aquamarijn Zorg & Advies.

Landelijke Klachtencommissie Mentoren

Naam	Achtergrond/kennis/ervaring
Wim Verjans, voorzitter	Onder andere voormalig kantonrechter Rechtbank Zeeland West Brabant.
Sjaak Jansen, vice-voorzitter	Onder andere voormalig beleidsadviseur ministerie van Justitie en Veiligheid en plaatsvervangend kantonrechter.
Hans Visser	Lid namens Mentorschap Nederland.
Gonnie Hendriks	Lid namens de NBPM.
Peter van Gassen	Lid namens de NBPM.
Teuni Bax	Lid namens Mentorschap Nederland.

Bijlage 2: Regionale stichtingen mentorschap

Mentorschap Noord

Burg. Wuiteweg 140b, 9303 KP Drachten
info@mentorschapnoord.nl

Mentorschap Overijssel Gelderland

Postbus 250, 6950 AG Dieren
info@mentorschapog.nl

Mentorschap Noordwest en Midden

Kon. Wilhelminalaan 3, 3527 LA Utrecht
info@stichtingmentorschap.nl

Mentorschap Amsterdam

Recht Boomsloot 52, 1011 EC Amsterdam
bureau@mentorschapamsterdam.nl

Mentorschap Haag en Rijn

Pompoenweg 3, 2321 DK Leiden
administratie@smhr.nl

Mentorschap Rotterdam e.o.

Cypruslaan 404, 3059 XA Rotterdam
info@mentorschap-rotterdam.nl

Mentorschap Zeeland

Mortierestraat 1, 4335 CX Middelburg
info@mentorschapzeeland.nl

Mentorschap West Brabant

Bredaseweg 185, 4872 LA Etten-Leur
info@mentorschapwestbrabant.nl

Mentorschap Midden- en Noordoost Brabant

Lorskensstraat 1D, 5374 BC Schaijk
info@mentorschapmnobrabant.nl

Mentorschap Zuidoost Brabant

Weegschaalstraat 3, 5632 CW Eindhoven
info@mentorschapzobrabant.nl

Mentorschap Limburg

Mercator 1, 135 KW Sittard
info@mentorschaplimburg.nl